

Public Administration Mechanisms for Supporting Volunteer Activities in Territorial Communities amid Societal Challenges

UDC 352.07:364-322

DOI: <https://doi.org/10.15421/152626>

D4

Pakhomova Tetyana

Dr.Sc., Full Prof., <https://orcid.org/0000-0001-9940-1418>, pahomova.t.i@op.edu.ua

Matvieienko Iryna

Dr.Sc., Assoc. Prof., <https://orcid.org/0000-0002-2567-9668>, matvieienko.i.v@op.edu.ua

Popov Mykola

Ph.D., Full Prof., <https://orcid.org/0000-0003-0204-1810>, popov.m.p@op.edu.ua

Odesa Polytechnic National University (Odesa, Ukraine)

Abstract.

Relevance. Russia's full-scale war against Ukraine has changed the role of volunteering in territorial communities. Volunteer initiatives now support local humanitarian, social, logistical and recovery needs. Yet public support remains fragmented. Legislation enables local authorities to assist volunteering but does not provide a common model of programmes, coordination or performance assessment.

The purpose. The study aims to substantiate an integrated public administration mechanism for supporting volunteer activities in territorial communities during war and post-war recovery. Systems, structural-functional, comparative and legal approaches, **generalisation and modelling are applied.**

Results. The State Target Social Programme for the Development of Volunteer Activities in Ukraine until 2030 is compared with the approaches of the OECD, UNDP and the Council of Europe. The proposed mechanism combines legal, organisational, resource, digital, social, security and evaluation components. In our opinion, community support should not create an additional administrative hierarchy. The local council determines priorities and resources, while its executive bodies organise implementation and coordinate participants. A consultative platform helps identify needs and assess decisions, whereas volunteers retain autonomy. The proposed evaluation system covers resources, processes, immediate results and social effects. Its application must take account of **unequal local capacity, staff shortages, dependence on external funding and the risk of excessive formalisation.**

Conclusions. Public support should facilitate volunteer activity rather than direct it. Its effectiveness should be assessed through the accessibility and timeliness of assistance, volunteer safety, trust, continuity of initiatives and the community's ability to respond to crises. State, civic and charitable support are complementary, but not interchangeable, forms of assistance.

Keywords: public administration, volunteer activities, territorial communities, public support, civil society, coordination, social resilience

Механізми публічного адміністрування підтримки волонтерської діяльності в територіальних громадах за умов суспільних викликів

Пахомова Тетяна, Матвієнко Ірина, Попов Микола

Національний університет «Одеська політехніка» (Одеса, Україна)

Анотація.

Актуальність. Повномасштабна війна істотно змінила роль волонтерства в територіальних громадах. Волонтерські ініціативи забезпечують місцеві гуманітарні, соціальні, логістичні та відновлювальні потреби. Водночас публічна підтримка залишається фрагментарною. Чинне законодавство України дозволяє органам місцевого самоврядування сприяти волонтерству, але не визначає єдиної моделі програм, координації та оцінювання результатів.

Метою дослідження є обґрунтування комплексного механізму публічного адміністрування підтримки волонтерської діяльності в територіальних громадах у воєнний і повоєнний періоди. Використано системний, структурно-функціональний і порівняльний підходи, нормативно-правовий аналіз та моделювання.

Результати. Зіставлено положення Державної цільової соціальної програми з розвитку волонтерської діяльності в Україні на період до 2030 року з підходами ОЕСР, ПРООН і Ради Європи. Запропонований механізм поєднує правовий, організаційний, ресурсний, цифровий, соціально-безпековий та оцінювальний складники. Встановлено, що підтримка на рівні громади не повинна утворювати додаткової адміністративної вертикалі. Місцева рада має визначати пріоритети й ресурси, її виконавчі органи – організовувати виконання програми та координувати учасників, консультативний майданчик – долучатися до визначення потреб і оцінювання рішень, а волонтери – зберігати самостійність. Система оцінювання охоплює ресурси, процеси, безпосередні результати та суспільний ефект. Її застосування має враховувати нерівність спроможності громад, кадровий дефіцит і ризик надмірної формалізації.

Висновки. Визначено, що публічна підтримка має сприяти волонтерській діяльності, а не спрямовувати її адміністративними методами. Її результативність доцільно оцінювати за доступністю допомоги, безпекою волонтерів, рівнем довіри, сталістю ініціатив та здатністю громади реагувати на кризові події. Державна, громадська та благодійна підтримка є взаємодоповнювальними, але не взаємозамінними формами сприяння.

Ключові слова: публічне адміністрування, волонтерська діяльність, територіальні громади, публічна підтримка, громадянське суспільство, координація, суспільна стійкість

Стаття надійшла / Article arrived: 15.07.26 // Схвалено до друку / Accepted: 21.08.26 // Підписано до друку / Approved for printing: 25.08.26

Вступ.

Актуальність. Повномасштабна війна істотно змінила роль волонтерства в територіальних громадах. Із прояву доброчинності та громадської самоорганізації воно перетворилося на складник суспільно значущої інфраструктури реагування. Волонтерські мережі забезпечують гуманітарні, соціальні, логістичні, інформаційні та відновлювальні потреби, які за воєнних ризиків не завжди можуть бути своєчасно задоволені інституціями публічної влади. Саме на рівні громади визначаються першочергові потреби, мобілізуються ресурси, відбувається взаємодія з отримувачами допомоги та оцінюється її результат.

Посилення суспільної ролі волонтерства не супроводжується настільки ж послідовним розвитком механізмів його публічної підтримки. Законодавство визначає загальні засади цієї діяльності, але не формує цілісної моделі участі органів місцевого самоврядування в її організаційному, ресурсному, інформаційному та цифровому забезпеченні. Тому взаємодія у громадах часто залежить від особистої ініціативи посадових осіб, локальних домовленостей і спроможності волонтерських об'єднань, що сприяє оперативності, проте не гарантує інституційної сталості, наступності програм, прозорого розподілу ресурсів і належного зворотного зв'язку. Виникає суперечність між виконанням волонтерами суспільно значущих функцій і фрагментарністю інструментів їх підтримки без підміни громадської ініціативи адміністративним керівництвом.

На нашу думку, ключовим є визначення допустимої межі публічного впливу на волонтерський сектор. Підтримка має забезпечувати координацію, доступ до інформації та ресурсів, правові й безпекові гарантії, водночас зберігаючи добровільність, автономність і здатність громадських ініціатив оперативно реагувати на зміну потреб, що зумовлює перехід від окремих заходів до комплексного механізму публічного адміністрування, заснованого на партнерстві, субсидіарності, прозорості, взаємній відповідальності та оцінюванні результатів.

Мета дослідження. Метою є обґрунтування структури та напрямів розвитку комплексного механізму публічного адміністрування підтримки волонтерської діяльності в територіальних громадах за умов воєнних і повоєнних викликів. Системний підхід застосовано для розгляду підтримки як сукупності взаємопов'язаних

складників; структурно-функціональний метод – для визначення функцій суб'єктів; нормативно-правовий аналіз – для виявлення меж і прогалин регулювання; порівняння та узагальнення – для систематизації практик; моделювання – для побудови механізму підтримки на рівні територіальної громади.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій.

Сучасні дослідження волонтерської діяльності в територіальних громадах формують кілька взаємопов'язаних напрямів. Л. Головка та Т. Головка на матеріалах Немішайвської селищної територіальної громади доводять, що системність волонтерської роботи, прозора звітність і постійний зворотний зв'язок зміцнюють довіру, соціальну згуртованість і резильєнтність громади (Головка, Л. & Головка, Т., 2023). Дослідження емпірично підтверджує зв'язок між волонтерською активністю та накопиченням соціального капіталу, однак аналіз однієї локальної практики не дає змоги визначити універсальні інструменти для громад із різною спроможністю.

Ж. Петрочко та Т. Лях розглядають волонтерство як важливу умову відновлення деокупованих громад і виокремлюють його гуманітарні, психосоціальні, реінтеграційні, координаційні та згуртовувальні функції (Петрочко & Лях, 2024). Такий підхід розширює розуміння волонтерства від оперативної допомоги до участі у довгостроковому відновленні. Практичне виконання цих функцій, однак, потребує визначення суб'єктів координації, ресурсів, процедур взаємодії та критеріїв результативності.

Правовий вимір проблеми розкрито І. Дробуш та С. Іщуком, які обґрунтовують створення органами місцевого самоврядування сприятливих умов без втручання в автономну діяльність волонтерських ініціатив. До відповідних інструментів віднесено місцеві програми, інформаційне забезпечення, волонтерські хаби, консультативно-дорадчі органи та публічні консультації (Дробуш & Ішук, 2025). Водночас залишається відкритим питання їх системного поєднання, інституційного закріплення та результативності у громадах різних типів.

Ресурсний та економічний вимір досліджено М. Поповим і К. Козловським. Встановлено, що благодійна діяльність сприяє відновленню інфраструктури, розвитку людського капіталу й місцевої економіки, але її включення до стратегічного планування стримується фрагментарністю взаємодії,

недостатньою локалізацією допомоги та відсутністю оцінювання результатів (Попов & Козловський, 2025). Дані висновки релевантні й волонтерському сектору, оскільки благодійні та волонтерські ініціативи часто утворюють спільні ланцюги мобілізації й використання ресурсів.

У контексті предмета дослідження окремої уваги заслуговують праці, присвячені партнерській, цифровій та координаційній взаємодії публічної влади з інститутами громадянського суспільства. В. Гончарук пов'язує результативність такої взаємодії із соціальним партнерством, прозорістю та застосуванням інноваційних механізмів, зокрема в умовах війни (Гончарук, 2022). В. Корсун розглядає розширення кола суб'єктів громадянського суспільства та форм їх участі у публічному управлінні під впливом цифрової трансформації (Корсун, 2022). М. Липнягов та О. Матвеева на прикладі платформи «Я-Тобі» визначають можливості громадських технологій для координації учасників, формування довіри та спільного управління ресурсами громади (Липнягов & Матвеева, 2026). Зазначені підходи підтверджують доцільність поєднання партнерських, цифрових і координаційних інструментів, однак не розкривають комплексного механізму підтримки формальних і неформальних волонтерських ініціатив.

Отже, наявні праці розкривають волонтерство як ресурс соціального капіталу, відновлення, громадської участі та місцевого розвитку, проте не формують комплексного управлінського підходу. Такий підхід має визначати взаємозв'язок заходів підтримки, суб'єктів їх реалізації, принципи застосування та показники результативності. Заповнення цієї прогалини потребує механізму, що поєднує інституційну координацію з автономністю волонтерських ініціатив.

Результати дослідження.

Нормативний аналіз засвідчує наявність правових підстав для участі публічної влади у підтримці волонтерства, однак їх зміст потребує конкретизації на рівні територіальної громади.

Стаття 3 Закону України «Про волонтерську діяльність» відносить органи місцевого самоврядування до суб'єктів реалізації державної політики у цій сфері, а стаття 4 зобов'язує органи виконавчої влади та місцевого самоврядування сприяти поширенню інформації про організації й установи, що залучають волонтерів (Про волонтерську діяльність, 2011).

Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» надає місцевим радам право

затверджувати цільові програми (Про місцеве самоврядування в Україні, 1997). Сукупність цих норм уможливорює місцеві програми підтримки, але не встановлює їх структури, процедур координації, критеріїв доступу до ресурсів і показників результативності.

У 2025–2026 роках було закладено програмні засади системної державної підтримки волонтерської діяльності. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 липня 2025 р. № 715-р схвалено Концепцію Державної цільової соціальної програми з розвитку волонтерської діяльності на період до 2030 року, а розпорядженням від 29 квітня 2026 р. № 396-р затверджено відповідну Державну програму. Її метою є підтримка волонтерського руху, його сталий розвиток і формування ефективної державної політики (Кабінет Міністрів України, 2025, 2026). Отже, основною проблемою стає не відсутність загальнодержавного орієнтира, а вироблення механізму його реалізації з урахуванням спроможності, безпекової ситуації та потреб громади.

Правові засади підтримки мають одночасно визначати межі допустимого публічного впливу. Оскільки волонтерство ґрунтується на добровільності, неприбутковості та суспільній корисності, його підтримка не може ототожнюватися з адміністративним підпорядкуванням. До прийнятних місцевих інструментів дослідники відносять програми розвитку волонтерства, інформаційне забезпечення, волонтерські хаби, консультативно-дорадчі органи та публічні консультації (Дробуш & Ішук, 2025).

Практичну реалізацію програмного підходу підтверджує цільова Програма сприяння волонтерству, розроблена проектом Ради Європи за участю представників громадянського суспільства, волонтерів і місцевого самоврядування та прийнята дев'ятьма українськими громадами (Council of Europe, 2024). Такий досвід підтверджує практичну можливість застосування моделі, однак не дає достатніх підстав вважати її однаково результативною за різних інституційних і територіальних умов.

Отже, на підставі нормативних положень і узагальнення наукових підходів, вбачаємо, що публічну підтримку волонтерської діяльності в територіальній громаді слід визначати як цілеспрямовану та юридично обмежену діяльність органів місцевого самоврядування й інших суб'єктів публічного адміністрування. Її зміст полягає у створенні організаційних,

ресурсних, інформаційно-цифрових, правових і безпекових умов для самостійної реалізації волонтерських ініціатив на засадах партнерства, прозорості та невтручання у їхні внутрішні рішення.

Впевнені, що публічна влада має формувати сприятливе середовище, не визначаючи зміст добровільної ініціативи поза межами законних умов використання публічних ресурсів.

З урахуванням цієї межі проведений аналіз дає підстави виокремити п'ять взаємопов'язаних складників механізму публічного адміністрування підтримки волонтерської діяльності на рівні територіальної громади.

Перший, інституційно-програмний, охоплює місцеву цільову програму, визначення відповідального структурного підрозділу або координатора та регулярні консультації з волонтерськими організаціями.

Другий, координаційно-інформаційний, передбачає встановлення актуальних потреб громади, обмін неперсоніфікованими даними про запити й ресурси та запобігання дублюванню допомоги.

Третій, ресурсо-сервісний, включає конкурсну підтримку проєктів, доступ до комунальних приміщень, навчання, консультації, логістику та сприяння залученню партнерського фінансування.

Четвертий, правозахисний і безпековий, охоплює правове інформування, протоколи фізичної та цифрової безпеки, страхові й психологічні компоненти.

П'ятий, моніторингово-оцінювальний, має забезпечувати відкриту оцінку суспільного результату без перетворення звітності на інструмент контролю за автономною діяльністю волонтерів.

Запропонована структура узгоджується з емпіричними висновками про значення прозорості звітності та зворотного зв'язку для довіри, соціального капіталу й резильєнтності громади (Головко, Л. & Головко, Т., 2023), а також із встановленою роллю волонтерства у гуманітарній підтримці, психосоціальному відновленні, реінтеграції та згуртуванні деокупованих громад (Петрочко & Лях, 2024).

Ресурсний складник водночас не слід зводити лише до фінансування. Дослідження економічного впливу благодійності підтверджує необхідність поєднання зовнішньої допомоги

зі стратегічним плануванням, локалізацією ресурсів та оцінюванням результатів (Попов & Козловський, 2025).

Функціональне наповнення механізму мають визначати принципи, що становлять вимоги до управлінських рішень. Рекомендації ОЕСР щодо якісної громадянської участі охоплюють ясність мети та впливу, відповідальність, прозорість, інклюзивність, доступність, доброчесність, захист приватності, інформування, ресурсне забезпечення та оцінювання (OECD, 2022). Їх застосування до волонтерства потребує доповнення принципами добровільності, автономності ініціативи, субсидіарності, безпекової доцільності та пропорційності адміністративних вимог.

Пропорційність означає залежність обсягу перевірок, звітності та формалізації від виду підтримки й рівня ризику. Отримання бюджетних коштів, комунального майна або доступу до чутливої інформації обґрунтовує вимоги щодо конкурсного відбору, цільового використання ресурсів, захисту даних і публічної звітності. Поширення такого навантаження на неформальну взаємодопомогу, що не використовує публічних ресурсів, створювало б бар'єри для самоорганізації. Отже, інтенсивність публічного впливу має відповідати суспільному ризику та виду підтримки.

Реалізація цих принципів залежить від розподілу ролей між учасниками. Державна програма на 2026 - 2030 роки передбачає участь центральних органів виконавчої влади, Національної соціальної сервісної служби України, державних і військових адміністрацій, органів місцевого самоврядування, установ та організацій (Кабінет Міністрів України, 2026). Такий склад відображає міжсекторальність волонтерства, але створює ризик розпорошення відповідальності. Тому на рівні громади доцільний координаційний механізм, а не нова владна вертикаль.

Місцева рада визначає програмні пріоритети й ресурси; її виконавчі органи організовують виконання програми та координують учасників; консультативний майданчик за участю волонтерських організацій та ініціатив долучається до визначення потреб і оцінювання рішень. Волонтери при цьому зберігають організаційну самостійність і право обирати форми та напрями діяльності (рис. 1).

Рис. 1. Координаційний механізм підтримки волонтерської діяльності на рівні територіальної громади. Джерело: розроблено авторами.

Такий розподіл ролей відповідає висновкам Програми добровольців ООН про здатність партнерства між волонтерами та державою зміцнювати відносини між населенням і публічною владою (United Nations Volunteers, 2022). Однак партнерська риторика не гарантує рівності учасників: якщо орган влади одноосібно визначає порядок денний, критерії підтримки та оцінювання результатів, дорадча участь стає формальною. Процедурною гарантією має бути завершений зворотний зв'язок із поясненням, які пропозиції враховано або відхилено та з яких причин. ОЕСР визначає такий зв'язок умовою довіри й подальшої участі громадян (OECD, 2026).

Реалізацію координації та зворотного зв'язку може забезпечувати поєднання цифрових інструментів із безпосередньою взаємодією учасників. Досвід платформи «Я-Тобі» засвідчує можливості такого підходу для визначення потреб громади, обміну інформацією, координації волонтерських ініціатив і формування довіри (Липнягов & Матвеєва, 2026). Водночас його практичне застосування потребує забезпечення цифрової доступності, захисту даних і збереження самостійності неформальних ініціатив.

Цифровізація взаємодії не замінює оцінювання результативності підтримки. Додатки до Державної програми містять показники кількості відзначених організацій, частки залучених до волонтерства осіб, профілів на інформаційно-аналітичній платформі, охопленої молоді та організацій, що страхують волонтерів (Кабінет Міністрів України, 2026). Вони визначають масштаб заходів, але переважно характеризують безпосередній продукт управлінської діяльності. Кількість користувачів, заходів або підтриманих осіб не засвідчує своєчасності, доступності й безпечності допомоги або сталості взаємодії.

Для рівня територіальної громади пропонуємо чотирирівневу систему оцінювання (рис. 2).

Перша група охоплює ресурсні показники: обсяг фінансування, надані приміщення, кількість залучених фахівців і проведених годин навчання. Друга група включає процесуальні показники: строки розгляду звернень, частку рішень, прийнятих за результатами консультацій, регулярність оновлення інформації та дотримання процедур захисту даних. Третя група характеризує безпосередні результати: кількість підтриманих ініціатив і отримувачів допомоги, охоплення волонтерів страхуванням та психологічною підтримкою, а також частку усунених випадків дублювання запитів. Четверта група відображає суспільний ефект: доступність допомоги для вразливих груп, рівень довіри між волонтерами й органами влади, сталість ініціатив, їх внесок у соціальну згуртованість і кризову спроможність громади.

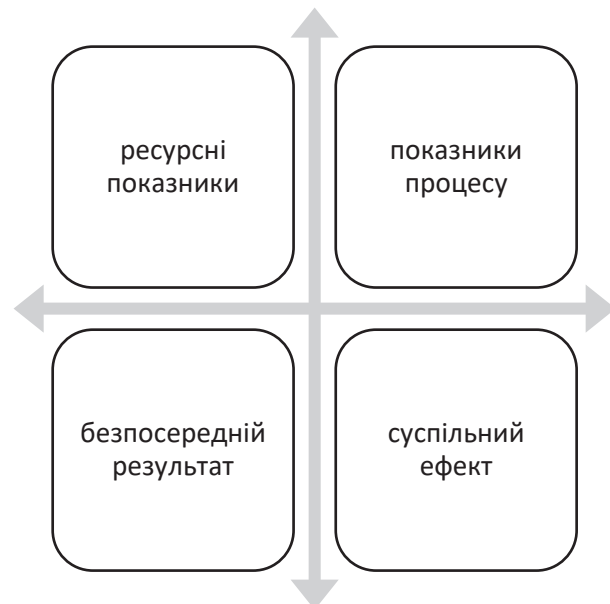

Рис. 2. Система оцінювання публічної підтримки волонтерської діяльності на рівні територіальної громади. Джерело: розроблено авторами

Причинний зв'язок між окремим заходом підтримки та суспільною стійкістю не можна вважати автоматично доведеним, оскільки на нього впливають безпекова ситуація, міграція, фінансова спроможність громади й активність зовнішніх партнерів. Тому оцінювання має поєднувати адміністративні дані, опитування волонтерів та отримувачів допомоги, структуровані консультації і порівняння показників у часі, що дає змогу перейти від обліку заходів до аргументованої оцінки впливу підтримки на спроможність волонтерського сектору та громади.

Зіставлення Державної програми з

підходами міжнародних організацій виявляє змістову узгодженість і відмінності у практичній конкретизації.

Програма передбачає правове, фінансове й організаційне забезпечення, діалог із волонтерами, місцеві цільові програми, цифрову платформу, навчання координаторів і посилення соціального захисту (Кабінет Міністрів України, 2026). Зазначені напрями відповідають рекомендаціям ОЕСР щодо інституціоналізації участі, ресурсного забезпечення, прозорості й оцінювання та підходу Ради Європи до сталої взаємодії громадянського суспільства з публічною владою (OECD, 2022; Council of Europe, 2024).

На нашу думку, міжнародні документи виразніше акцентують на якості процесу, впливі учасників і завершеному зворотному зв'язку, тоді як значна частина показників Державної програми фіксує кількість заходів, учасників або організацій.

Кількісне визначення масштабу є необхідним для нового напрямку політики, проте механічне перенесення державних показників у місцеві програми може змістити увагу з розв'язання проблеми на формальне охоплення.

ОЕСР пов'язує якість участі не лише з кількістю залучених осіб, а й зі спроможністю органів влади пояснити вплив пропозицій на рішення та одночасно вказує на кадрові й фінансові обмеження частини органів місцевого самоврядування (OECD, 2026). Тому місцева програма має узгоджуватися із загальнодержавними завданнями, але виходити з підтверджених потреб конкретної громади.

Перевагою місцевої програми є наближеність до середовища виникнення потреб і реалізації волонтерських ініціатив, що дає змогу точніше визначати вразливі групи, формальні й неформальні мережі, доступні ресурси та прогалини у допомозі. Прийняття цільових програм у дев'яти українських громадах за підтримки Ради Європи підтверджує практичну здійсненність такого підходу (Council of Europe, 2024). Програма розвитку ООН також передбачає визначення кола місцевих суб'єктів, їхніх функцій і взаємозв'язків, розвитку організаційної спроможності, наставництва, координації та залученні гуманітарної допомоги (UNDP Ukraine, 2022).

Практична реалізація місцевих програм залежить від фінансової та кадрової спроможності громади, безпекових умов і розвиненості волонтерського сектору. За відсутності прозорих процедур виникають

ризики вибіркової підтримки, дублювання заходів і виключення неформальних ініціатив. Їх мінімізація потребує відкритих критеріїв розподілу ресурсів, координації з державними та донорськими програмами, залучення неформальних волонтерських груп до консультацій і періодичного оцінювання результатів.

Обмеження місцевих програм простежуються вже на рівні їх ресурсного забезпечення. У Богородчанській громаді обсяг фінансування щороку визначається з огляду на реальні можливості місцевого бюджету, тоді як Стрийська програма орієнтується на фінансову й технічну допомогу, міжнародні гранти та гуманітарні ресурси без визначення їх орієнтовного обсягу (Богородчанська селищна рада, 2023; Стрийська міська рада, 2023). Вказане підтверджує залежність реалізації запланованих заходів від бюджетної спроможності громади та залучення зовнішнього фінансування. За таких умов необхідними є відкриті критерії розподілу ресурсів, залучення формальних і неформальних волонтерських ініціатив, координація з державними та донорськими програмами й періодичне оцінювання результатів.

Оцінювання місцевих програм потребує розмежування публічної, громадської та благодійної підтримки. Законодавче визначення волонтерства як форми благодійної діяльності засвідчує взаємозв'язок цих явищ, але не тотожність механізмів їх забезпечення (Про волонтерську діяльність, 2011). Публічна підтримка охоплює правові гарантії, цільові програми, інформаційні ресурси та організаційне сприяння; громадська забезпечує самоорганізацію, представництво потреб і суспільний контроль; благодійна спрямована передусім на залучення майнових і фінансових ресурсів (Про благодійну діяльність та благодійні організації, 2012). Практичне поєднання цих складників передбачено Програмою Богородчанської громади, яка об'єднує бюджетне фінансування, участь волонтерських організацій і залучення гуманітарної та благодійної допомоги (Богородчанська селищна рада, 2023). Отже, зазначені види підтримки виконують взаємопов'язані, але самостійні функції.

Публічна підтримка волонтерства не повинна призводити до заміщення волонтерами та благодійниками постійних зобов'язань держави й органів місцевого самоврядування щодо надання базових послуг. Надання бюджетного фінансування також не може обмежувати самостійність громадських ініціатив, крім

обґрунтованих вимог щодо цільового і прозорого використання публічних коштів.

Функціональний розподіл передбачає відповідальність публічної влади за правові гарантії та базові послуги, громадянського суспільства – за виявлення потреб і гнучке реагування, благодійних суб'єктів – за залучення додаткових ресурсів. Практичне втілення такого підходу простежується у Стрийській програмі, в якій відповідальним виконавцем визначено профільний виконавчий орган міської ради, учасниками – неприбуткові організації та волонтерські ініціативи, а джерелами ресурсного забезпечення – гранти, фінансову, технічну й гуманітарну допомогу (Стрийська міська рада, 2023), що демонструє можливість координації різних форм підтримки без формального ототожнення їхніх функцій. Доцільність такого розмежування підтверджують висновки М. Попова та К. Козловського, відповідно до яких результативність благодійної діяльності в територіальних громадах залежить від спрямування допомоги на місцеві потреби, її узгодження зі стратегічним плануванням та оцінювання досягнутих результатів (Попов, Козловський, 2025).

Висновки.

Дослідження засвідчило формування правових і програмних засад підтримки волонтерської діяльності на державному та місцевому рівнях. Їх результативність залежить від спроможності громади, прозорості процедур і збереження самостійності волонтерських ініціатив. Зіставлення національних підходів із рекомендаціями ОЕСР, ПРООН і Ради Європи обґрунтовує необхідність партнерства, координації, інклюзивності та оцінювання не лише використаних ресурсів, а й суспільного результату.

Запропонований механізм поєднує інституційно-програмний, координаційно-інформаційний, ресурсно-сервісний, правозахисний і моніторингово-оцінювальний складники. Публічна, громадська та благодійна підтримка мають виконувати взаємопов'язані, але самостійні функції, а розподіл ресурсів – ґрунтуватися на відкритих критеріях і враховувати формальні та неформальні ініціативи. Подальші дослідження доцільно спрямувати на порівняльне оцінювання місцевих програм та їхнього впливу на довіру, соціальну згуртованість і стійкість громад.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

- Богородчанська селищна рада. (2023, 19 жовтня). Про затвердження Програми сприяння розвитку волонтерства Богородчанської селищної територіальної громади на 2023-2025 роки (Рішення № 1472-30/2023). <https://bogo-rada.gov.ua/wp-content/uploads/2023/10/pro-zatverdzhennya-programy-pidtrymky-volonterstva-gromady-na-2023-2025-roky-1-2.pdf>
- Головко, Л., & Головко, Т. (2023). Волонтерська діяльність як фактор резильєнтності та нарощування соціального капіталу в громадах (на прикладі однієї з громад Київської області). *Демографія та соціальна економіка*, 4(54), 38–54. <https://doi.org/10.15407/dse2023.04.028>
- Гончарук, В. (2022). Реалізація механізмів взаємодії органів влади та інститутів громадянського суспільства: виклики та перспективи. *Аспекти публічного управління*, 10(5), 35–46. <https://doi.org/10.15421/152233>
- Дробуш, І., & Ішук, С. (2025). Волонтерська діяльність в громадах: актуальні питання правової регламентації. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*, 4(87), 329–335. <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.87.4.51>
- Кабінет Міністрів України. (2025, 15 липня). Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми з розвитку волонтерської діяльності на період до 2030 року (Розпорядження № 715-р). <https://zakon.rada.gov.ua/go/715-2025-%D1%80>
- Кабінет Міністрів України. (2026, 29 квітня). Про затвердження Державної цільової соціальної програми з розвитку волонтерської діяльності в Україні на період до 2030 року (Розпорядження № 396-р). <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/uploads/public/69f/365/da8/69f365da8afa6696566575.pdf>
- Корсун, В. (2022). Глобальне громадянське суспільство в умова цифрової трансформації. *Аспекти публічного управління*, 10(6), 70–79. <https://doi.org/10.15421/152246>
- Липнягов, М., & Матвеева, О. (2026). Розвиток спільного публічного управління на основі громадської технології: кейс проекту аналогової цифрової платформи «Я-Тобі». *Аспекти публічного управління*, 14(2), 16–27. <https://doi.org/10.15421/152602>
- Петрочко, Ж., & Лях, Т. (2024). Потенціал волонтерства для розвитку деокупованих громад. *Ввічливість. Humanitas*, 3, 202–207. <https://doi.org/10.32782/humanitas/2024.3.28>
- Попов, М., & Козловський, К. (2025). Економічний вплив благодійної діяльності на розвиток територіальних громад в Україні. Теоретичні та прикладні питання державотворення, 33, 474–482. <https://doi.org/10.35432/tisb332025338527>
- Про благодійну діяльність та благодійні організації. (2012). Закон України від 5 липня 2012 р. № 5073-VI. <https://zakon.rada.gov.ua/go/5073-17>
- Про волонтерську діяльність. (2011). Закон України від 19 квітня 2011 р. № 3236-VI. <https://zakon.rada.gov.ua/go/3236-17>

- Про місцеве самоврядування в Україні. (1997). Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР. <https://zakon.rada.gov.ua/go/280/97-%D0%B2%D1%80>
- Стрийська міська рада. (2023, 31 серпня). Про затвердження Програми сприяння розвитку волонтерства Стрийської міської територіальної громади на 2023-2027 роки (Рішення № 1942). <https://stryi-rada.gov.ua/doc/wp-content/uploads/2023/09/1942.pdf>
- Council of Europe. (2024, June 17). The Council of Europe project on civic participation conducted an international conference on the role of volunteering in building a strong civil society. <https://www.coe.int/en/web/kyiv/-/the-council-of-europe-project-on-civic-participation-conducted-an-international-conference-on-the-role-of-volunteering-in-building-a-strong-civil-society>
- OECD. (2022). OECD guidelines for citizen participation processes. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/f765caf6-en>
- OECD. (2026). Citizen participation for a more resilient democracy and more effective policies in Ukraine. In Public governance review of Ukraine. OECD Publishing. https://www.oecd.org/en/publications/public-governance-review-of-ukraine_7810f059-en/full-report/citizen-participation-for-a-more-resilient-democracy-and-more-effective-policies-in-ukraine_62a234f8.html
- United Nations Volunteers. (2022). 2022 state of the world's volunteerism report: Building equal and inclusive societies. United Nations Volunteers. <https://swvr2022.unv.org/>
- United Nations Development Programme Ukraine. (2022). Strengthening capacity of civil society organizations to participate in decision-making, absorb development and humanitarian assistance. <https://www.undp.org/ukraine/strengthening-capacity-civil-society-organizations-participate-decision-making-absorb-development-and-humanitarian-assistance>

REFERENCES

- Bohorodchany Settlement Council. (2023, October 19). On Approval of the Program for Promoting the Development of Volunteerism in the Bohorodchany Settlement Territorial Community for 2023-2025 (Decision No. 1472-30/2023). Retrieved from <https://bogo-rada.gov.ua/wp-content/uploads/2023/10/pro-zatverdzhennya-programy-pidtrymky-volonterstva-gromady-na-2023-2025-roky-1-2.pdf>
- Council of Europe. (2024, June 17). The Council of Europe project on civic participation conducted an international conference on the role of volunteering in building a strong civil society. <https://www.coe.int/en/web/kyiv/-/the-council-of-europe-project-on-civic-participation-conducted-an-international-conference-on-the-role-of-volunteering-in-building-a-strong-civil-society>
- Drobush, I., & Ishchuk, S. (2025). Volunteer activities in communities: Current issues of legal regulation. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: Law*, 4(87), 329-335. <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.87.4.51>
- Holovko, L., & Holovko, T. (2023). Volunteer activity as a factor of resilience and accumulation of social capital in communities (the case of a community in Kyiv region). *Demography and Social Economy*, 4(54), 38-54. <https://doi.org/10.15407/dse2023.04.028>
- Honcharuk, V. (2022). Implementation of mechanisms of interaction between authorities and civil society institutions: Challenges and prospects. *Public Administration Aspects*, 10(5), 35-46. <https://doi.org/10.15421/152233>
- Kabinet Ministriv Ukrainy. (2025, July 15). Pro skhvalennia Kontseptsii Derzhavnoi tsilovoi sotsialnoi prohramy z rozvytku volonterskoi diialnosti na period do 2030 roku [On approval of the Concept of the State Target Social Programme for the Development of Volunteer Activities until 2030] (Order No. 715-r). <https://zakon.rada.gov.ua/go/715-2025-%D1%80>
- Kabinet Ministriv Ukrainy. (2026, April 29). Pro zatverdzhennia Derzhavnoi tsilovoi sotsialnoi prohramy z rozvytku volonterskoi diialnosti v Ukraini na period do 2030 roku [On approval of the State Target Social Programme for the Development of Volunteer Activities in Ukraine until 2030] (Order No. 396-r). <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/uploads/public/69f365da8/69f365da8afa6696566575.pdf>
- Korsun, V. (2022). Global civil society in the conditions of digital transformation. *Public Administration Aspects*, 10(6), 70-79. <https://doi.org/10.15421/152246>
- Lypniachov, M., & Matveieva, O. (2026). Development of collaborative public governance based on civic technology: The case of the "Me-to-You" analog digital platform project. *Public Administration Aspects*, 14(2), 16-27. <https://doi.org/10.15421/152602>
- OECD. (2022). OECD guidelines for citizen participation processes. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/f765caf6-en>
- OECD. (2026). Citizen participation for a more resilient democracy and more effective policies in Ukraine. In Public governance review of Ukraine. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/7810f059-en>
- Petrochko, Zh., & Liakh, T. (2024). The potential of volunteerism for the development of de-occupied communities. *Humanitas*, 3, 202-207. <https://doi.org/10.32782/humanitas/2024.3.28>
- Popov, M., & Kozlovskiy, K. (2025). Economic impact of charitable activities on the development of territorial communities in Ukraine. *Theoretical and Applied Issues of State-Building*, 33, 474-482. <https://doi.org/10.35432/tisb332025338527>
- Pro blahodiinu diialnist ta blahodiini orhanizatsii [On charitable activities and charitable organisations]. (2012). Law of Ukraine No. 5073-VI. <https://zakon.rada.gov.ua/go/5073-17>
- Pro mistseve samovriadiuvannia v Ukraini [On local self-government in Ukraine]. (1997). Law of Ukraine No. 280/97-VR. <https://zakon.rada.gov.ua/go/280/97-%D0%B2%D1%80>

- Pro volontersku diialnist [On volunteer activities]. (2011). Law of Ukraine No. 3236-VI. <https://zakon.rada.gov.ua/go/3236-17>
- Stryi City Council. (2023, August 31). On Approval of the Program for Promoting the Development of Volunteerism in the Stryi Urban Territorial Community for 2023-2027 (Decision No. 1942). <https://stryi-rada.gov.ua/doc/wp-content/uploads/2023/09/1942.pdf>
- United Nations Development Programme Ukraine. (2022). Strengthening capacity of civil society organizations to participate in decision-making, absorb development and humanitarian assistance. <https://www.undp.org/ukraine/strengthening-capacity-civil-society-organizations-participate-decision-making-absorb-development-and-humanitarian-assistance>
- United Nations Volunteers. (2022). 2022 state of the world's volunteerism report: Building equal and inclusive societies. <https://swvr2022.unv.org/>